

Halvårsrapport

Förskolan Degerfors Våren 2021

Uppdragsgivare:

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Övergripande	4
3	Lärgrupper och fortbildning.....	4
4	Utvecklingsområden från föregående år	5
4.1	SKUA	5
4.2	Tydligare måluppfyllelse	6
4.3	Barnrättskommun	6
4.4	Hållbarhet	7
4.5	Digitalisering	7
5	Uppföljning.....	7
5.1	Aktiviteter	7
5.2	Reflektion.....	8
5.3	Analys	8
6	Pandemins påverkan	10
7	Barnhälsa.....	11
7.1	Barn med annat modersmål	14
8	BRUK.....	14
9	Föräldraenkät.....	17
10	Förskola-Förskoleklass.....	18
11	Villervalla Natt.....	19
12	Familjecentralen	19
13	Utvecklingsområden	19
14	Framtid.....	20
15	Slutord	21

1 Inledning

Vi har nu ett årshjul som inte går läsårsvis utan årsvis. Vi kommer fortsättningsvis skriva vår helårsrapport i januari. Med anledning av detta skriver vi här en halvårsrapport.

Vi har tre prioriterade mål. Under våren har vi i samråd med vår förvaltningschef beslutat att vi ska lägga största fokus på språkmålet. I och med att vi arbetar utifrån SKUA (språk och kunskapsutvecklande arbetssätt) så får vi på ett naturligt sätt in språket i de övriga två prioriterade målen Hälsa och välbefinnande samt Normer och värden.

Språkmål

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften” (Lpfö-18, s 9).

Hälsa och välbefinnande

”Barnen skall få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva” (Lpfö-18, s 5).

Normer och Värden

Pedagogerna utformar målet då de kartlagt vilket behov just den gruppen har.
Detta blir avdelningens likabehandlingsmål.

2 Övergripande

Förskolan i Degerfors består av 27 avdelningar fördelade på 10 enheter. Två av dessa avdelningar har haft färre personal och färre barn. Fem avdelningar har haft fler antal personal utifrån att grupperna har haft ett flertal barn med stora behov. Vi har haft 450 barn i verksamheten. Utifrån detta har vi haft ett snitt på 17,6 barn/avdelning på ordinarie avdelningar.

Verksamheten är indelad i tre områden. Förskoleområde 1, 2 och 3.

Verksamheten innefattas också av en Familjecentral samt Villervalla natt, som är en pedagogisk omsorg på obekvämt arbetstid. Dessa tillhör Förskoleområde 3.

I januari 2021 öppnades en tillfällig avdelning som tillhör förskolan Guldgruvan, som stängs ner i början på juli. Under våren fick Nyckelpigan natt egna lokaler på förskolan Villervalla och bytte namn till Villervalla natt.

Rektor för förskoleområde 2 fick en ny tjänst i en annan kommun och biträdande rektor blev tillförordnad rektor för det området i mitten på maj.

3 Lärgrupper och fortbildning

Under våren har vi haft två lärgruppsomgångar. Då pandemin hindrat oss från att sitta tillsammans och genomföra kollegialt lärande mellan förskolor har vi fått anpassa oss till att ha lärgrupperna arbetslagsvis. En omgång har vi haft en digital föreläsning med Sissela Nutley. Hon har disputerat vid Karolinska Institutet inom kognitiv neurovetenskap med fokus på hjärnans utveckling och formbarhet. Utifrån denna föreläsning fick arbetslaget arbeta med tillhörande frågor.

En omgång har vi arbetat med TMO, (traumamedveten omsorg). Arbetslagen har gjort en övning i hur man som viktig vuxen kan göra skillnad för ett barn som har det svårt. TMO-ambassadörerna, som finns på varje förskola, har också deltagit i ett webinarium om barns delaktighet och inflytande, de har läst en bok om ämnet och diskuterat kollegialt lärande med sina kollegor.

Under våren har också en fortbildning för enstaka pedagoger genomförts, Förskolans rikskonferens. Det är enskilda föreläsare under en dag och det har bland annat handlat om språkutveckling.

Brandutbildning sker för samtliga medarbetare var 5:e år. Vartannat år får våra brandskyddsombud utbildning. På grund av pandemin har dessa utbildningar inte genomförts med denna regelbundenhet, då det ingår praktiska övningar. Vi har nu återupptagit dem digitalt då vi anser att det är bättre att de genomförs teoretiskt än inte alls.

4 Utvecklingsområden från föregående år

4.1 SKUA

Under vårterminen har en förskollärare, i en del av sin arbetstid, haft uppdraget som SKUA-utvecklare till samtliga förskolor i kommunen. Hon har i arbetet också haft stöd av en av våra specialpedagoger, de har tillsammans diskuterat arbetets gång samt vad som bör läggas fokus på. Uppdraget som SKUA-utvecklare inom förskolan går ut på att vara ett stöd för pedagogerna, få dem att synliggöra och att tänka i andra banor när det gäller att förmedla kunskap. I SKUA görs det genom att erbjuda en kommunikativ, mångsidig undervisning där pedagogerna fokuserar på språkets roll i alla sammanhang i förskolan. Pedagogerna skall få en förståelse för vikten av att kunna ge alla barn samma förutsättningar, oavsett sina språkliga bakgrunder. Genom att ställa fördjupande frågor och ge pedagogerna metoder för att upptäcka vad de gör redan idag, kan de i sitt dagliga arbete bli än bättre att utveckla varje barns språkutveckling. Att ge tips på litteratur, arbetsätt, artiklar, forskning och filmer ingår också i uppdraget. Pedagogerna har i förväg fått uppgifter att reflektera, diskutera och prova på i arbetslaget, sedan har de tillsammans med SKUA-utvecklaren reflekterat och utvärderat utgången av sitt arbete.

Det första SKUA besöket under terminen bestod av att se på och reflektera runt en film som rör språkutvecklande arbetssätt, samt en uppgift att filma sig själva och ”ögonblicksforska” (se bilaga 1) samt utvärdera.

SKUA bygger på vad aktuell språk-forskning visar. Det andra besöket bestod av ett antal frågeställningar med utgångspunkt från denna forskning: *Undervisning som fokuserar på språkets roll i alla situationer i förskolan, både planerad och spontan är gynnsam för alla barn och högst nödvändig för flerspråkiga barn. Pedagogerna har sedan fått reflektera över detta.*

Framgångsfaktorer: Flertalet av pedagogerna på förskolorna har förstått och tagit till sig SKUA:s arbets- och förhållningssätt. Många pedagoger arbetar redan medvetet i dessa banor men de flesta anser att man kan utveckla och tänka ännu mer språk och kunskapsutvecklande. SKUA-utvecklaren tänker utifrån ICDPs förhållningssätt, vilket innebär att hon fokuserar på det positiva i sin feedback. Genom att lyfta fram och poängtera det som fungerar bra i arbetet upplever hon att det blir lättare att prata om eventuella utvecklingsområden, samt vad man eventuellt kan förändra i sitt nuvarande förhållningssätt.

Utvecklingsområden: De flesta pedagoger har tagit till sig av detta tänk/ arbetssätt eller är åtminstone en bra bit på väg. Det är en ständigt pågående process som måste underhållas, inspireras, analyseras och utvärderas. Exempel på hur arbetet i vardagen på en förskola kan utvecklas kan vara då en rörelseaktivitet skall genomföras, är att ställa sig följande frågor: Hur har vi använt oss av SKUA? Har vi använt oss av ett språk som beskriver och tydliggör det som har med dagens planerade rörelseaktivitet att göra, så att alla

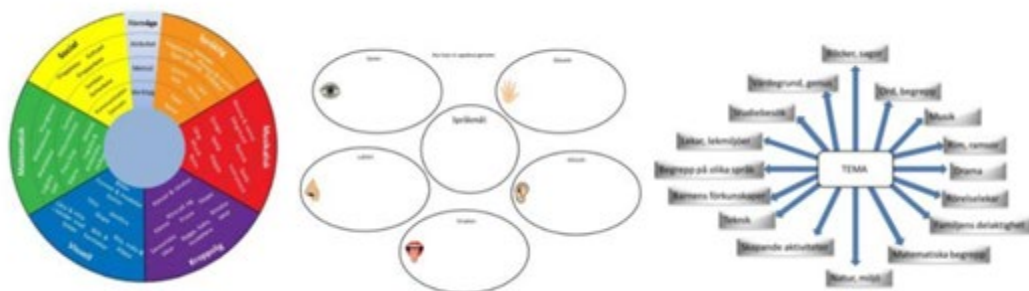
förstår och tar till sig ny kunskap utifrån sina förutsättningar? Eller när en spontan händelse sker, tänker vi på hur vi pratar runt den? Vilket språk använder vi, använder vi oss av flera språk, kroppsspråk, transspråkande (flerspråkiga individer som använder alla sina språkliga resurser), utländska ord, bilder, förklarar vi olika ords betydelse, mm. Att ställa sig dessa frågor utvecklar arbetet med SKUA ytterligare.

Vad i upplägget med SKUA har varit bra respektive mindre bra? Det har varit lätt och mycket givande att diskutera i arbetslaget när de i förväg fått till sig frågeställningar att tänka till om, och därifrån ytterligare kunna fördjupa sig, väcka nya tankar och idéer samt resonemang. Det är bra när pedagogerna själva kommer med förslag om innehåll, upplägg och vad de vill ha mer kunskap om angående SKUA. Vilket de också gör.

Pandemin har dock försvårat det hela, digitala möten fungerar men det finns inget som slår de naturliga möten som blir mer personliga. Handledaren anser att de fysiska mötena har varit mer givande, det blir en annan naturlig närvaro hos samtliga deltagare, och kommunikationen blir tydligare.

4.2 Tydligare måluppfyllelse

I januari 2021 introducerade lärspridarna, de två pedagoger som en del av sin tid handleder i kvalitetsarbetet, tre dokument för pedagogerna så att de skulle få fler förutsättningar att fördjupa sitt arbete med språkmålet. Lärspridarna visade och berättade syftet med dokumenten på arbetslagens handledningar i början på året och användandet av dem var valfritt. Vi ser att de pedagoger som provat dessa verktyg har haft hjälp av dem för att få en helhetsbild av arbetet.

4.3 Barnrättskommun

Arbetet med barnrättskommun fortgår kontinuerligt. Under våren har förvaltningens utvecklare av barnrättsarbetet testat en variant för prövning av barnets bästa i beslut som tas.

Pedagogerna arbetar kontinuerligt med att prata med barnen om deras rättigheter och låta barnen komma till tals i frågor som rör dem.

Budgetarbetet har inte utformats utifrån barnets bästa.

4.4 Hållbarhet

De medel vi fick av nämnden för att köpa in material till våra förskolegårdar utifrån ett hållbart perspektiv, börjar nu komma på plats.

Pedagogerna arbetar kontinuerligt med att prata miljö och hälsa med barnen. Många odlar i pallkragar, återvinner tillsammans med barnen samt har deltagit i skräpplockardagarna.

4.5 Digitalisering

Våra IKT-pedagoger har haft regelbundna träffar med vår IKT-samordnare. De håller på att utarbeta en IKT-plan för förskolan som innefattar att barnen bör ha fått möjlighet att utveckla vissa digitala kompetenser och förståelser. Här finns också en plan för vad pedagoger bör kunna för att ha möjlighet att ge barnen dessa förståelser och kompetenser.

Denna plan är fortfarande under bearbetning och vi hoppas att kunna sätta den i verket i höst.

5 Uppföljning

5.1 Aktiviteter

Avdelningarna har främst riktat in sig på att arbeta med kommunikation, begrepp och skriftspråk. Undervisningen som bedrivits med hjälp av projektor, bilder, böcker samt bildpromenader har gett många rika tillfällen att tillsammans med barnen diskutera och prata om bland annat begrepp och känslor. Spontan undervisning bygger ofta på barnens egna intressen där pedagogerna är aktiva tillsammans med barnen och sätter ord på vad barnen gör, ser och utvidgar deras kunskaper i ämnet. Avdelningarna har erbjudit undervisningar som stimulerar det multimodala lärandet, det vill säga det lärandet som sker genom upplevelser med flera sinnen och intelligenser.

Exempel på metoder som erbjudits:

- Barnen har format bokstäver med kroppen.
- Återberättat berättelser genom att rita eller genom det verbala språket
- Lyssnat på olika ljud.
- Utifrån faktaböcker arbetat med att barnen ska förstå och kunna använda dessa och söka fakta via webben.
- Praxisalfabetet
- Munmotorik, där undervisningarna till exempel har handlat om att blåsa bubblor i vatten, tungvrickare ramsor och att imitera bilder.
- Böcker och litteratur varit i fokus. Böcker har på flera avdelningar varit en utgångspunkt i ett temaarbete, till exempel Plupp, Hugo och hans vänner, Pippi Långstrump, Kungaskogens vänner och Petter och hans fyra getter. Böckerna har lästs fysiskt men också digitalt, till exempel *Ugglo* (en digital app där vi har tillgång till böcker på olika språk) via

projektor eller QR-koder. Några avdelningar har haft metoder som bildpromenader och boksamtal.

- Skriftspråket på olika sätt, till exempel ordbilder, bokstäver och språkappar. Ordspel och ordpussel har varit återkommande metoder.
- Sång, rim och ramsor har varit vanliga, med syfte att leka in språket i utbildningen.
- Tecken som stöd och bildstöd för att förstärka det talade språket.
- Dramatisering har också använts som metod under det här året.
- Stöddokumentet har använts av avdelningar på lite olika sätt.
- Temarbete utifrån utveckling och lärande och då har olika arbetsområden ingått som skapande, natur, ord, bokstäver och dramatisering i temat.

5.2 Reflektion

Samtliga avdelningar skriver att de ser ett förändrat kunnande i sitt språkmål. Några ser stora skillnader mot när de började arbetet med sitt mål medan andra ser små förändringar och variationer. Barnens intresse och fokus har ökat för de flesta i arbetet med språkmålet. Någon avdelning skriver att barnen tappade en del av kunskaperna när de inte kunde hålla sin kontinuitet i undervisningen. Pedagogerna beskriver att barnen är mer aktivt deltagande nu jämfört med när de började. De flesta avdelningar skriver att barnen deltar i lärarledda undervisningar med glädje. De kan också se att barnens förståelse för ord och begrepp har fördjupats, till exempel munmotorik där barnen nu vet att de tränar munnen i ett "mungym". På en annan avdelning pratar barnen spontant om vattenmolekyler när de tvättar sina händer.

Flera avdelningar ser också i sin utvärdering att barnen har fått ett större ordförråd vilket underlättar deras kommunikation. Några avdelningar skriver att de ser en utveckling hos både barn med annat modersmål än svenska och de barn som har svenska som modersmål.

Vi kan se att flera avdelningar påvisar en övervägande del av barngruppen har börjat intressera sig för bokstäver och skrift samt att många barn ljudar och att några till och med har knäckt läskoden.

5.3 Analys

Lärspridarna introducerade tre stöddokument kring fördjupning av målarbetet, förmågornas cirkel, sinnen och arbetsområden för utveckling och lärande. Se ovan. Med stöd av dessa dokument fick pedagogerna möjlighet att på ett konkret sätt få syn på fler områden att arbeta med.

Stöddokumentet har varit till god hjälp för pedagogerna i målarbetet.

Arbetet med språkmålet har på många förskolor fördjupats genom att de arbetat på ett annat sätt än tidigare. De har använt sig av det multimodala lärandet, det vill säga erbjuda upplevelser som stimulerar flera sinnen och

intelligenser. Pedagogerna anser att de fått ett bättre resultat då barnen utforskar på flera olika sätt.

Sissela Nutley, doktorand i kognitiv neurovetenskap, pratar om att ju fler sinnen vi kopplar till ett substantiv desto fler kopplingar får hjärnan och fler nervceller kopplas samman och möts i synapser. Ju starkare synapserna blir desto bättre och längre håller de. Används de inte släpper kopplingarna taget och kunskapen glöms bort. Digital föreläsning våren 2021.

Vi ser att det underlättat målarbetet för pedagogerna att fokus har varit på bara ett mål under våren. Detta har gjort det möjligt att hålla kvar en undervisning under en längre period, erbjuda mer spontana undervisningar samt att kunna utveckla metoderna. Här har också stöddokumentet varit till god hjälp. Variationen på undervisningen har ökat och flera avdelningar har riktat in sig på ett temaarbete, dvs de har arbetat under en längre tid med ett speciellt tema. Undervisningens fokus har utifrån detta visat sig berika barnens upplevelser. Efter uppföljningen på planeringsdagen i januari valde några avdelningar att ändra eller utveckla sina målformuleringar. Det gav dem större möjligheter att arbeta vidare med språkmålet. Ett par avdelningar utgick från barnens intressen i sin första målformulering, för att sedan övergå till vad barnen hade för behov. Analysen visar att de kom längre med sina mål efter att de formulerade om dem. Att formulera om målen utifrån barns förändrade kunnande, intressen och pedagogernas observationer är en framgångsfaktor för högre måluppfyllelse. Analysen visar också att pedagogerna reflekterar mer över sitt eget sätt att undervisa och strukturera, bland annat gruppindelningar och organisation kring undervisningar. Genom att arbeta med metoder som barnen uppskattar och visar intresse för blir resultatet bättre.

Att pedagogerna har lärspridarna att diskutera med är en viktig faktor i arbetet med att uppnå en god måluppfyllelse. Lärspridarnas uppdrag är dels att utveckla Unikum samt att handleda pedagogerna i kvalitetsarbetet och uppdraget.

Analysen visar att när undervisning bedrivs i mindre grupper har barnen lättare att ta till sig informationen och pedagogerna får mer tid till varje barn och fångar lättare upp deras frågor och intresse. Detta är något som analyserna visat under flera år och fler och fler får till sitt arbete i mindre grupper utifrån sina förbättringsåtgärder. Vikten av att organisera för undervisning är en återkommande framgångsfaktor.

Det är viktigt att pedagogerna kontinuerligt reflekterar och analyserar i vardagen för att förändra struktur och undervisning. När barnen känner igen, vet vad som ska hända och vad som förväntas av dem blir resultatet bättre. Resultatet är också beroende av pedagogernas förmåga att anpassa undervisningen efter barnens förmågor och att flexibelt förändra vid behov. Pedagogerna skriver i analysen att en stor faktor som påverkar resultatet är bemanningen på avdelningarna. En stabil bemanning och få störningar ökar möjligheterna för pedagogerna att göra ett bra kvalitetsarbete. En tydlig och bra planering ökar förutsättningarna att hålla i målarbetet även då vikarier är på förskolan.

Kvalitetsarbetet har i perioder blivit åsidosatt, vilket också bidrar till en stress hos pedagogerna. Detta beror i vissa fall på en hög arbetsbelastning då pedagogerna under en tid haft svårt att ta ut planeringstid och reflektion. Detta kan i vissa fall påverka måluppfyllelsen. Vissa avdelningar har haft mycket möten med exempelvis specialpedagoger, psykologer och vårdnadshavare. I analyserna går det att utläsa att en ökad medvetenhet hos pedagogerna i kvalitetsarbetet och de ser att SKUA ger resultat samt att arbetet blir mer strukturerat och genomtänkt och genomsyrar hela utbildningen. Flera avdelningar skriver att genom SKUA har de blivit mer medvetna om sitt språkliga förhållningssätt.

6 Pandemins påverkan

Vi har granskat hur pandemin påverkat barns mående utifrån barnkonventionens portalparagrafer.

Pandemin har påverkat de barn vars vårdnadshavare valt att hålla barnen hemma under stora delar av vårterminen. När de kommer tillbaka till förskolan efter ett långt uppehåll kan vi se att flera av barnen backat språkligt, socialt och trygghetsmässigt. För de barn med annat modersmål har bristen på att höra det svenska språket blivit tydligt. Barnen har också gått miste om undervisning och lärande då de varit hemma betydligt mer än innan pandemin.

Flera av barnen behövde en ny introduktion i verksamheten för att bli trygga med pedagoger och i gruppen efter att de varit hemma länge. Det har också påverkat barnen att vårdnadshavare under perioder undanbetts att komma in på förskolan. Hämtning och lämning har till största del skett utomhus och det har medfört att det blivit ett kortare avsked från vårdnadshavare. Vårdnadshavare har haft många frågor kring hur restriktionerna ska tydas. Vi har svarat på frågor om vad som är milda symtom och hur vi tolkar riktlinjer runt barn med astma och allergi. Barn med astma och allergi har blivit mer påverkade av pandemin då de i större utsträckning fått vara hemma.

Den sociala utvecklingen har påverkats eftersom man inte fått umgås lika mycket i sociala kontakter. Introduktionerna blev påverkade genom att barnen sällan hade sociala kontakter innan de började på förskolan. Detta medförde i en del fall att introduktionen blev mer känslig för både barn och föräldrar. Introduktionen har i många fall skett mest utomhus. Detta kan ha skapat en del oro, främst hos vårdnadshavarna. Vi har inte kunnat fira traditioner, Lucia, midsommar, med vårdnadshavares medverkan. Många beskriver ändå att de har haft en god kontakt med vårdnadshavarna under pandemin.

Rektorer och specialpedagoger har inte varit ute i verksamheten i samma utsträckning. Här anar vi ett uppdämt behov av pedagogisk ledning och specialpedagogiska handledningar.

Pedagogerna beskriver att de inte kan se förändringar i barnens psykiska mående utifrån pandemin. De upplever att barnen har vetat att det pågår en pandemi och att man måste tvätta händerna noggrant och ofta. Barnen har fått information utifrån ålder och mognad. Det man har anat är att vårdnadshavarna arbetat när de har haft sina barn hemma, vilket troligen inte har varit det bästa för barnen. Det har inte funnits någon oro för omsorgsbrist i de fall barnen varit hemma under en längre period.

Vi har haft smittspridning på en förskola. Överlag upplever pedagogerna att de varit på jobbet mer frekvent. Det har inte varit några magsjuka-epidemier och snoriga barn med smittorisk har skickats hem. Samarbetet mellan avdelningarna har förstärkts på en del enheter, då de varit restriktiva med att ta in vikarier. På andra enheter har pedagogerna på olika avdelningar isolerat sig från varandra. Några påpekar att vikariebristen har varit mer påtaglig under pandemin.

Vi har tillsammans med förskoleklassens pedagoger utarbetat ett överlämnande som vi upplever har fungerat relativt bra. Samarbetet som har funnits på några enheter har detta år av naturliga skäl inte blivit lika frekvent. En del pedagoger går iväg till gymnastiksal på skolan med barnen. Detta har blivit inställt under våren. Besök på biblioteket, andra studiebesök samt besök av räddningstjänst och polis som vi normalt anordnar har blivit inställda.

Positiva konsekvenser är att vi har digitaliserat oss snabbare än om det inte varit pandemi. Pedagogerna har haft många digitala möten, både APT och utvecklingssamtal med vårdnadshavare. De har varit delaktiga i digitala föreläsningar.

De barn som har varit på förskolan har fått mer inflytande och mer tid med pedagoger då färre barn varit på plats. De har också hittat nya kamrater som de inte lekt med förut. Barn med behov har påvisat mindre resursbehov då grupperna varit mindre. Utemiljön har blivit än viktigare och många har förbättrat undervisningen ute.

Pandemin har även påverkat pedagoger i förskolan.

Bland annat lärgrupperna (vet att det står med ovan) Vi kunde inte ha inköpt föreläsning med övningar, lyfttekniken eller ICDP kurser. Vi har fått tänka om gällande utbildningar. Vi har inte kunnat genomföra gemensamma avslutningar/sammankomster eller planeringsdagar för all personal.

Vi rektorer har kontinuerligt gått ut med information till både pedagoger och vårdnadshavare då det kommit nya riktlinjer som påverkat oss.

7 Barnhälsa

Pandemin har påverkat specialpedagogerna i sitt uppdrag såtillvida att de har fått handleda pedagogerna digitalt till stor del. Det har varit stundtals stressande och utmanande att många möten ställts in eller flyttats fram pga.

sjukdom. Det kan många gånger vara svårt att hitta nya tider. Att inte kunna besöka förskolorna på samma sätt som tidigare har försvårat vissa delar av specialpedagogernas jobb, som t.ex. när remisser ska skickas till BUP. Vi kan också se att flera barn varit borta i perioder vilket gjort att det tagit längre tid att kunna genomföra vissa insatser samt svårt med informationsinsamlade kring barnen och deras situation.

Specialpedagogerna har sett att hos flera av de arbetslag som de träffar och handleder/har handlett har det lett till ett förändrat arbetssätt och förhållningssätt. Detta ser de som positivt. Några arbetslag har de träffat regelbundet i fördjupade handledningar. De kan se att detta leder till en positiv utveckling och förändrat kunnande hos barnen de möter. De kan också se att de här arbetslagens kartläggningar och dess innehåll utvecklats. De områden hos barnen som fortfarande utmärker sig är svårigheter inom kommunikation och social kompetens. Flera barn uppvisar svårigheter liknande NPF-problematik.

Implementeringen av Barnhälsoplanen har framskridit på ett bra sätt. Detta har blivit synligt genom att pedagogerna ställer frågor kring samt använder sig av den. Mestadels utifrån kartläggningar och insatstrappan. Planen kommer att delvis revideras under nästa läsår, främst utifrån arbetsgången i insatstrappan.

Syftet med Barnhälsoplanen:

Att säkerställa kvaliteten och att barnhälsoarbetet sker systematiskt på individ, grupp och organisationsnivå.

Att utifrån denna plan arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande med barnhälsoarbetet genom ett salutogent och inkluderande förhållningssätt.

Att strukturera arbetet med att tidigt uppmärksamma alla barns behov, intressen och förmågor för att skapa bästa möjliga förutsättningar för alla barns utveckling och lärande.

Specialpedagogerna ser ett behov i verksamheten av en NPF utbildning. De ser också ett behov av att fördjupa kunnandet kring kartläggningar, exempelvis på en lärgrupp. En fortbildning inom AKK, Alternativ och kompletterande kommunikation, vore också bra att få till.

Utifrån föregående års kvalitetsrapport framkom följande utvecklingsområden:

Utvecklingsbehov:

- Samsyn mellan avdelningarna.
- Fortsatt och mer stöd av specialpedagog.
- Fortbildning gällande barn i behov av särskilt stöd.
- Arbeta mer med tydliggörande pedagogik som t ex bilder och konkret material.

- Mer tid och rätt förutsättningar för att arbeta med barn i behov av särskilt stöd.

Under pandemin har specialpedagogerna inte kunnat fysiskt träffa pedagoger och barn på samma sätt som tidigare och då inte kunna möta upp deras önskan om att träffa oss mer. Däremot upplever specialpedagogerna att de funnits tillgängliga mer genom kortare digitala möten. Dock har det hänt att pedagogerna tackat nej till det. Men när de genomförts har de fungerat bra och de upplever att pedagogerna varit nöjda. Viss utveckling har skett inom området, tydliggörande pedagogik, hos några avdelningar. NPF-utbildningen är på gång och kommer förhoppningsvis att möta upp pedagogernas önskan om fortbildning inom området. Tid och förutsättningar är rektor ansvarig för och arbetar med det exempelvis genom att förstärka personaltäteten, i vissa fall tillsätta en resurspedagog på ett barn, ta hjälp av företagshälsovård samt elevhälsans psykolog.

Det har på några avdelningar varit ett mycket krävande år då det funnits flera barn med stora behov.

Antal kartläggningar

Flickor	Födda 15	Födda 16	Födda 17	Födda 18	Födda 19	Födda 20	Summa
Område 1	1	1	1				3
Område 2	1	2	1	2			6
Område 3	5	2	2	1			10
Pojkar	Födda 15	Födda 16	Födda 17	Födda 18	Födda 19	Födda 20	Summa
Område 1	4	1	4	1	1		11
Område 2	7	3	5	1	3		19
Område 3	4	4	2	4			14

Dessa siffror är hämtade utifrån avdelningarnas egna mappar, barn i behov av särskilt stöd.

Siffrorna har ändrats en del sedan förra året. Detta kan bero på två saker: att arbetet med kartläggningar och anpassningar har gett resultat eller att pedagogerna missat att lägga dem i rätt mapp.

7.1 Barn med annat modersmål

De stora språkgrupperna i förskolan är arabiska (44 barn), tigrinja (34 barn) samt thailändska (7 barn). Utöver det har vi 38 barn som pratar annat modersmål, ett fåtal av varje språk. Vi strävar efter att fördela barnen med annat modersmål på samtliga förskolor i kommunen. På två förskolor har vi mer än 50 % med annat modersmål. Några kommuner anställer numera kulturtolkar då förskolan inte har skyldighet att ha modersmåls lärare. Kulturtolkar kan ge både den språkliga men också kulturella aspekten i samtal med både barn och vårdnadshavare.

8 BRUK

Detta är en sammanställning utifrån att alla pedagoger har skattat sin avdelning mot nedanstående frågor i BRUK. Tre av påståendena var liknande i föräldraenkäten.

1. Vi visar att människor är olika och samtalar om det tillsammans med barnen.

47% av avdelningarna har skattat sig "Till stor del" och 41% att det stämmer "Helt" i det här påståendet. 11% har skattat sig att det stämmer "Till viss del". Många avdelningar beskriver att de för samtal med enskilda barn och i barngruppen om likheter och olikheter hos människor. De samtalar också om olika språk och kulturer. Pedagogerna beskriver vikten av att ha ett bra förhållningssätt utifrån ICDP samt att de agerar som goda förebilder. På många avdelningar har samspel och bemötande varit en del av Likabehandlingsarbetet.

Några avdelningar ger exempel på påståendet som pedagogiska anpassningar, personlighet, språkbilder, intressen och krav på rutiner och/eller specialkost. Ett par avdelningar integrerar genusfrågor i leken.

Föräldraenkäten visar att 69 % av vårdnadshavarna instämmer helt och 27 % att det stämmer till stor del.

2. Vi bidrar till att varje barn får förståelse och utvecklar respekt för alla människors lika värde.

Under det här påståendet har 63% skattat sig "Till stor del", 33% på att det stämmer "Helt" och 3% att det stämmer "Till viss del".

Flera avdelningar beskriver ett vägledande förhållningssätt där pedagogerna sätter ord på barnens känslor och ger alternativa lösningar. Ett par avdelningar har också skrivit om vikten av att lyssna på alla barn och bekräfta dem i deras berättande och åsikter, likaväl som de arbetar med barnens lyssnande.

Föräldraenkäten visar att 70 % av vårdnadshavarna instämmer helt och 25 % att det stämmer till stor del.

3. Vi uppmärksammar särskilt de barn som behöver särskilt stöd i övergång till nya verksamheter.

Drygt hälften av avdelningarna, 56% skattar sig på stämmer "Helt" i det här påståendet. 33% har skattat sig i att det stämmer "Till stor del" och 3% att det stämmer till "Viss del". 7% har inte svarat på påståendet.

De flesta avdelningar tolkar påståendet som övergång till förskoleklass och nämner blanketten för särskilt överlämnande i sin beskrivning. Avdelningarna nämner också stödet de får från specialpedagogerna i olika överlämnanden.

Många avdelningar arbetar med att förbereda de barn som ska börja i en annan verksamhet. Några avdelningar skriver om vikten av att planera samt förmedla små anpassningar för att övergången ska bli så bra som möjligt.

4. Vi utgår från barnens eget utforskande och egna frågor vid planeringen av verksamheten, för att ta vara på och stärka barnens intresse för att lära.

Under det här påståendet har 33 % skattat sig "Till viss del". 59% har dock skattat sig "Till stor del" och 7% på att det stämmer "Helt.

Avdelningarna beskriver att barnen har inflytande, men nämner också pedagogens uppdrag som är att erbjuda barnen nya upplevelser och ge dem möjlighet att intressera sig för nya saker utifrån alla läroplanens mål. Avdelningarna beskriver att de är lyhörda, lyssnar in barnen och tar vara på deras intressen. På någon avdelning, där det är övervägande yngre barn, får pedagogerna observera och tolka sig fram till barnens funderingar. Några avdelningar nämner svårigheten i att möta alla barns intressen och planera utbildningen utifrån det, de ser det som ett utvecklingsområde. Ett par avdelningar väljer att observera barnens behov och väver in det i den redan pågående undervisningen.

5. Vi visar tydligt respekt för alla vårdnadshavare och tar ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan oss.

Övervägande del, 89%, har skattat sig att påståendet stämmer "Helt" och 11% på att det stämmer "Till stor del". Avdelningarna beskriver vikten av att ha en god relation och en öppen kommunikation med vårdnadshavarna för att skapa trygghet hos både dem och barnen. Ett respektfullt förhållningssätt och ett flexibelt sätt att kommunicera med vårdnadshavarna leder till att de känner och ser att pedagogerna respekterar dem. I samtal mellan pedagoger och vårdnadshavare är informationen från båda parter lika viktiga även om informationen är olika.

Flera avdelningar skriver också om introduktionen, den lägger grunden för barnens och vårdnadshavarnas trygghet.

Dokumentationen på Unikum blir en viktig del i att upprätthålla en god relation då vårdnadshavare görs delaktiga i utbildningen.

Ambitionen på avdelningarna är att ge alla vårdnadshavare möjlighet att förstå information, oavsett modersmål.

Någon avdelning beskriver vikten av ett gott samarbete mellan pedagoger, specialpedagog och vårdnadshavare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. En möjlighet som tas upp är att dela med sig av material för att barnets bästa ska tillgodoses.

Vårdnadshavarna har svarat på frågan om de upplever att de blir väl bemötta och känner förtroende för personalen på förskolan. Här har 72 % svarat Helt och 23 % till stor del. Denna fråga är den som personalen skattar sig högre än vårdnadshavarna.

6. Vi analyserar vår dokumentation och bedömer vad vi ska göra för att förbättra förutsättningarna för barnen att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan.

47% av avdelningarna har skattat sig "Till stor del" och 41% att det stämmer "Helt" i det här påståendet. 11% har skattat sig i att det stämmer "Till viss del".

I avdelningarnas beskrivningar går det att utläsa att pedagogerna har en daglig och muntlig reflektion och analys med varandra. Några gör det utan att de reflekterar över det och andra upplever att de behöver bli bättre på att få ner det i text. Ett par avdelningar beskriver hur de reflekterar tillsammans med barnen.

Några avdelningar nämner kvalitetsrapporten och reflektionsdokument samt hur de använder dokumentationen i sin fortsatta planering av undervisningen. Ett par avdelningar upplever brist på planeringstid för att få till detta.

Pedagogerna diskuterar och reflekterar hela tiden, både själva, avdelningsvis och med andra avdelningar. Dels muntligt, dels via Unikum. De har samma mål att utgå ifrån men olika förslag på hur de kan ta sig dit, vilket gör att de blir bättre tillsammans. Flera avdelningar skriver om styrkan i att ha ett samspelt arbetslag för att få kvalitetsarbetet att fungera.

7. Förskollärare ser till att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Under det här påståendet har 67% skattat sig i att det stämmer "Helt", 22% att det stämmer "Till stor del" och 11% att det stämmer "Till viss del".

I avdelningarnas beskrivningar går det att utläsa att arbetslagen ser sig som en helhet, oavsett kompetens. De benämner sig som "alla" i arbetslaget utan att lägga vikt vid pedagogernas utbildning.

Pedagogernas uppdrag är att se till att barnen erbjuds en trygg, meningsfull och lärorik miljö att vistas i, vilket pedagogerna upplever att de gör. Avdelningarna lägger fokus på att skapa bra relationer med barnen och utifrån det utmana dem till att utvecklas på bästa sätt och skapa en helhet. Många avdelningar upplever att barnen känner sig viktiga och om barnen är trygga med pedagogerna så tar också barnen oftast till sig lärande och vågar utvecklas och utmanas framåt. Pedagogerna reflekterar och analyserar ständigt undervisningen och försöker hitta förbättringar och lösningar så det gagnar barnen för deras utveckling och lärande framåt.

8. Vi anpassar lekar, material, multimedia och miljö till barnens erfarenheter, språk och kultur.

52% av avdelningarna har i det här påståendet skattat sig i att det stämmer "Till stor del". 33% upplever att det stämmer "Till viss del" och 15% att det stämmer "Helt".

Flera avdelningar beskriver att det är svårt att bedriva undervisning när de inte behärskar dem. Metoder som pedagogerna nämner är litteratur och filmer på barnens modersmål och andra språk, exempelvis *Ugglo* och *YouTube*, samt att ta hjälp av vårdnadshavare till översättning av enstaka ord. Några avdelningar skriver att de använder SKUA, där pedagogerna lägger stor vikt vid att ha ett språkutvecklande arbetssätt och intresse för barnets språk och kultur. Många avdelningar tycker att det är tidskrävande att hitta och tillverka material.

9 Föräldraenkät

Förskoleområde 1	Förskoleområde 2	Förskoleområde 3
Möjliga svar		
144	139	164
Svar		
53 = 37 %	39 = 28 %	64 = 39 %

Analys:

Båda vårdnadshavarna har haft chans att svara och i många fall misstänker vi att det är endast den ena som svarat. Om man förmodar att det är så blir procentsatsen en helt annan.

Vi har överlag höga omdömen på enkäten. Vi kan ana någon missnöjd vårdnadshavare på varje område. I frisvaren handlar det om att gården inte varit iordninggjord, någon fundering kring om vi har personal så det räcker där vi har barn med behov samt att utvecklingssamtalen inte har genomförts som brukligt. Vårdnadshavarna har fått lite sämre information än tidigare men inte så illa som befarat då vi har varit mycket restriktiva med möten, både de dagliga men också fysiska utvecklingssamtal.

Av analysen framgår att vårdnadshavarna upplever att vi har arbetat mycket med språket och mindre med matematik, naturvetenskap och teknik. Arbetet med att respektera och förstå alla människors lika värde (två frågor) har också mycket högt betyg.

72 % har satt högsta betyg för att de är nöjda med barnets förskola och 77 % har högsta betyg för att rekommendera förskolan till andra vårdnadshavare.

10 Förskola-Förskoleklass

Under vårterminen har det tagits ett omtag kring samverkansgruppen förskola-förskoleklass. Organisationen kring den är att en rektor från grundskolan, samt en rektor från förskolan, ansvarar ytterst för den. Sedan är det representanter från samtliga förskole områden, en förskollärare från varje område, samt representanter från förskoleklasserna på kommunens grundskolor.

Ett av huvudsyftena med denna grupp är att skapa en långsiktig plan för övergångar och få till tillfällen och förutsättningar för att kunna ha en dialog kring vad respektive verksamhet behöver för att få en bra övergång.

Ett syfte är också att vi skall få en ökad förståelse och kunskap kring respektive verksamhets styrdokument och uppdrag.

I år har övergångarna från förskola till förskoleklass sett annorlunda ut på grund av Covid-19. Samverkansgruppen har under våren arbetat fram en temporär plan. Jämsides med detta har det tagits fram en plan fram för hur övergången kommer att se ut inför nästa läsår.

I vår har inga fysiska träffar skett och det genomfördes inte heller några besök på skolorna. Alternativet till de fysiska träffarna blev i år att förskoleklassens pedagoger skickat en film på lokalerna samt bilder på pedagogerna till barnen i förskolan.

Det har genomförts en digital träff. Varje förskola har under maj månad tagit kontakt med respektive barns förskoleklass och gjort upp en tid för ett digitalt möte. Under detta digitala möte har barnen från förskolan fått chans till att ställa frågor till förskoleklass-pedagogerna och barn som går i förskoleklass just nu.

Varje år i januari kommer en utvärdering av övergångarna att genomföras.

11 Villervalla Natt

I januari 2021 skedde inflyttning i de nya lokalerna för Villervalla natt. De är belägna i anslutning till förskolan Villervalla. Verksamheten har nu egna lokaler som inte delas med annan förskola. Lokalerna ligger i nära anslutning till 6 förskoleavdelningar, på Villervalla respektive Junibacken, samt ett fritidshem.

Villervalla Natt har fungerat väl under vårterminen. De har haft ca 18-20 barn inskrivna. Fokus i denna verksamhet ligger på att ge barnen som är där en trygg och omsorgsgivande vistelse. Vid några tillfällen har pedagogerna på natt tagit hjälp av vår specialpedagog för att få vägledning i hur de skall stötta barnen på bästa sätt.

12 Familjecentralen

Familjecentralen är en verksamhet där förutom förskolan även socialtjänsten, landstinget samt kyrkan ingår. Det är en mycket väl fungerande verksamhet, detta påstående grundar sig bland annat på att i den årliga enkät som familjecentralen genomför. Där framkommer det att besökarna är mycket nöjda med den verksamheten som bedrivs där. Då BHV (barnhälsovård) och MHV (mödrhälsovård) nu har sina lokaler i nära anslutning till Familjecentralen så har det öppnat upp för ett ännu bättre samarbete. De har en öppen dörr emellan verksamheterna. Familjerna som besöker familjecentralen har möjlighet att fråga BHV och MHV om funderingar som finns. En gång i veckan kommer en musiker från kyrkan och spelar och sjunger tillsammans med barn och föräldrar. Dock har detta inte varit möjligt under pandemin. Förskolläraren som arbetar på familjecentralen har gått utbildning i ABC, Alla Barn i Centrum, vilket riktar sig till föräldrar som behöver stöd i sin föräldraroll. Denna utbildning har även den varit inställd under vårterminen. Men förhoppningen är att de under hösten skall starta upp nya grupper.

Under vårterminen har Familjecentralen fått anpassa sig till Folkhälsomyndighetens restriktioner så till vida att de begränsat antalet besökare per dag, samt att de fick anmäla sig i förväg. De har också bedrivit delar av sin verksamhet utomhus.

13 Utvecklingsområden

Under nästa läsår kommer vi att genomföra en NPF-utbildning (neuropsykiatriska funktionshinder). Då vi nu har tagit bort våra resursavdelningar kommer barn med stora behov finnas på alla våra förskolor. Det krävs en kompetenshöjning hos personalen för att än bättre kunna bemöta dessa barn.

Att arbeta än mer i små grupper då vi ser att det är en förutsättning för att kunna möta varje barn utifrån dennes förutsättningar
Strukturera upp arbetet med digitala verktyg för de äldsta barnen i förskolan.
Fokusera än mer på att alla barn vet om sina rättigheter enligt barnkonventionen

Vi ser i jämförelse med andra kommuner att vi har ett väl utvecklat kvalitetsarbete i förskolan. Att utveckla kvalitetsarbetet är ett ständigt pågående arbete. Vi kommer under följande läsår sätta fokus på:

- Arbetet med att förtydliga progressionen i målarbetet: nuläge, uppföljning, utvärdering - resultat.
- Metoden att analysera och kritiskt granska sig själv och göra jämförelser.
- Utveckla förståelsen för att pedagogerna skriver kvalitetsrapporten för sin egen skull. De åtgärder som finns i rapporten ska leda till förbättringar i verksamheten.
- Att använda det stöd de erbjuds i form av handledning och stöddokument.

14 Framtid

Hittills i år har det fötts något färre barn än tidigare i centrala Degerfors. Om denna trend fortsätter året ut så hoppas vi komma ner i ett snitt på 17 barn igen.

Vi ser att några av våra förskolor börjar blir rejält slitna och hoppas att det framöver planeras för att bygga en eller två nya större förskolor. Dessa skulle då ligga i anslutning till skolor så att samarbetet mellan förskola och skola förbättras ytterligare. På en större förskola kan man samordna resurser på ett bättre sätt än vi kan göra på de förskolor som idag ligger i olika byggnader.

Vi har ett pågående utvecklingsarbete i Unikum så att det ska bli lättare för pedagogerna att dokumentera och utvärdera sitt arbete. Vi tar i detta arbete hänsyn till hur kvalitetsarbetet ska rapporteras i Stratsys. Kommunens plattform för systematiskt kvalitetsarbete.

Vi har från och med hösten inte några avdelningar med färre barn och mer personal som har vikta platser för barn med behov. Dels kostar dessa avdelningar mycket i form av resurser, dels har vi haft svårt att få vårdnadshavarna att flytta sina barn då de redan är placerade på en förskola. Detta kommer att innebära att vi har barn med stora resursbehov på olika avdelningar i kommunen.

Under hösten kommer det att vara ett lägre barnantal i Åtorp. Vi kommer att anpassa till två avdelningar men behålla baracken då vi ser att ett större antal barn fötts och vet att det är flera på väg.

Vi har behov av att rekrytera en ny rektor till förskoleområde 2. Den rektor som har varit på det området under läsåret har fått en ny tjänst i Hallsberg. Vår biträdande rektor är tillförordnad på området.

15 Slutord

Att summera denna vårtermin 2021 måste inledas med att ge alla våra pedagoger på förskolorna en stor eloge! Trots en pandemi som på flera sätt påverkat vår verksamhet så har de hela tiden haft fokus på att ge barnen en fortsatt rolig, trygg och lärorik vistelse på förskolan. De har visat på en uppfinningsrikedom och ställt om utifrån alla restriktioner och förändringar som de blivit anmodade att göra. Så är det några som skall lyftas fram så är det dom! Att pedagogerna har värnat om varandra och haft roligt och skrattat tillsammans trots en många gånger tuff vardag ger kraft och är ovärderligt viktigt! Vi har även under våren tagit oss an det sparbetning som vi skall genomföra. Trots att det inte på något vis är en optimal situation, så har de även där visat prov på förståelse och är beredda på att vi tillsammans ska kunna lösa de situationer som kommer att kunna uppstå. Oron som ändå finns är att vi inte ska kunna tillgodose de barn som behöver extra stöttning, den utbildning och det stöd de har rätt till. De barnen är till antalet många. Men vi känner ändå att det finns hopp och att vi kommer att göra allt vi kan i detta. Vi är också en barnrättskommun och har därmed mycket att leva upp till gällande barns rätt till en likvärdig och bra utbildning. Vårt kvalitetsarbete utvecklas hela tiden och vi skall fortsätta sträva efter att förbättra och förenkla vår lärplattform Unikum. Vi ser fram mot höstterminen då vi skall ha kvar våra tre prioriterade mål men lägga extra stort fokus på vårt språkmål. Att utveckla ett bra språk kan vara avgörande för barnets intellektuella, känslomässiga och sociala utveckling.

En droppe droppad i livets älv

Har ingen kraft att flyta själv

Det ställs ett krav på varenda droppe

Hjälp till att hålla de andra "oppe".

Av Tage Danielsson

Trevlig Sommar!

Bitte, Cecilia, Ingela, Sara